

RÖVID ÉLELMISZERLÁNCOK MAGYARORSZÁGON

Szabó Dorottya

tudományos segédmunkatárs
Vidékfejlesztési Kutatási Osztály
Agrárgazdasági Kutató Intézet

Zalaszentgrót
2017. november 14.

A REL/RÉL-hez kapcsolódó fogalmak

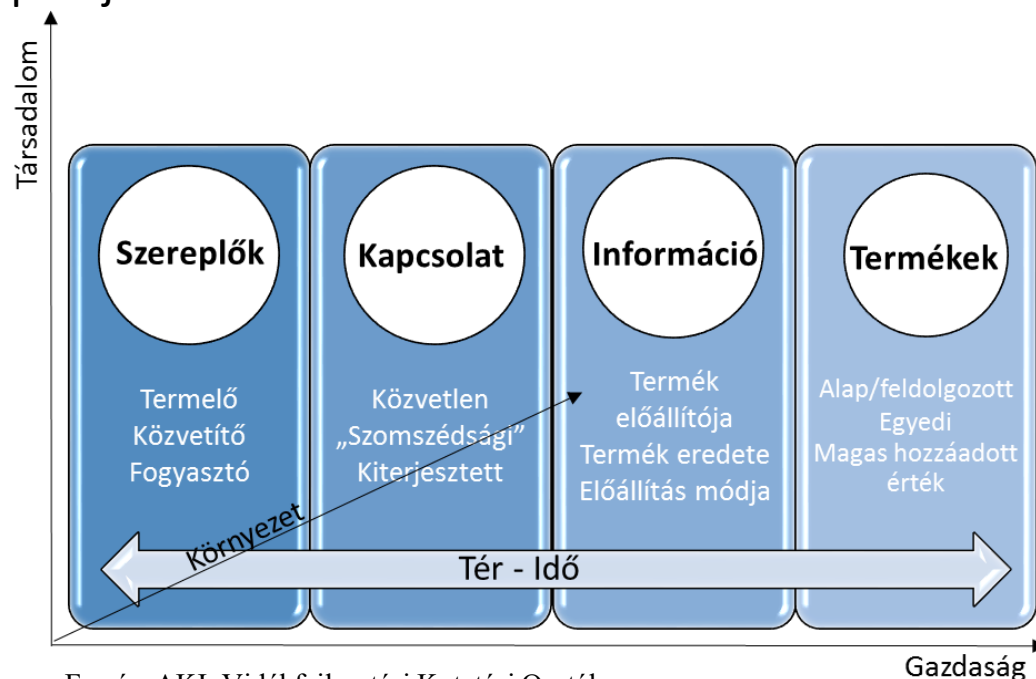
Alternatív élelmiszerrendszerek (*alternative food networks=AFN*): relokalizáció, a reszocializáció, a standard élelmiszerellátástól eltérő lehetőségek, technikák, módszerek alkalmazása

Helyi élelmiszer ellátási rendszerek (Local Food Systems=LFS): térségi szempontok – relokalizáció

Helyi termék: közvetítők száma, termelő és a fogyasztó közötti távolság, helyi hagyományokhoz való kötődés szempontjait

Hagyományos termék:
hagyományos összetevők és előállítás

Ökológiai (bio) termék: jogszabály által meghatározott (834/2007/EK Tanácsi rendelet) - fenntartható mezőgazdasági igazgatási rendszer

Forrás: AKI, Vidékfejlesztési Kutatási Osztály

MI A REL/RÉL?

A „**Rövid ellátási lánc**” olyan ellátási láncot jelent, amelyet

- ✓ kevés számú gazdasági szereplő alkot,
- ✓ akik elkötelezettek az együttműködés,
- ✓ a helyi gazdasági fejlesztés,
- ✓ valamint a termelők, feldolgozók és a fogyasztók közötti szoros földrajzi és társadalmi kapcsolatok iránt.

Az Európai Parlament és a Tanács 1305/2013/EU Rendeletének 2 cikk m) szerinti fogalom meghatározása

Forrás: Vidékfejlesztési Program Kézikönyv (2015)

A REL/RÉL FORMÁI

Forrás: Vidékfejlesztési Program 2014-2020

ELVÁRÁSOK A REL-BEN

A REL legyen hiteles, elérhető, keresett és jövedelmező

Termelői oldalon:

Vevői oldalon:

Megfelelő élelmiszerbiztonság

Egyedi termékek

Fogyasztói bizalom

ELVÁRÁSOK A REL-BEN

A REL választás okai:

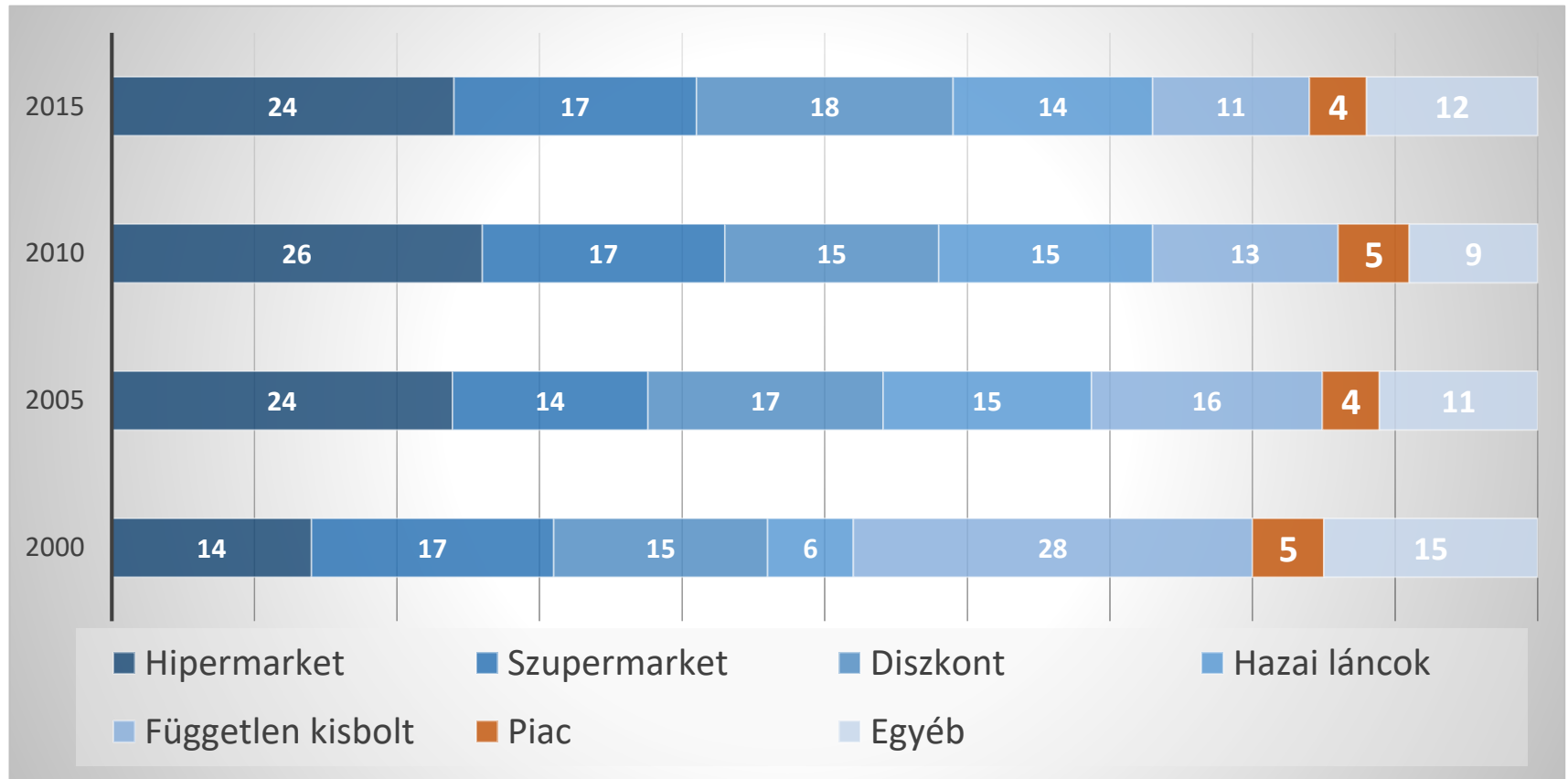
- megfelelő minőségű termékek
- személyes kapcsolat az eladóval
- megbízhatóság

Negatív értékelés okai:

- időigényes vásárlás
- termékek és termelők iránti bizalmatlanság
- kicsi áruválaszték

A REL LEHETŐSÉGEI MAGYARORSZÁGON

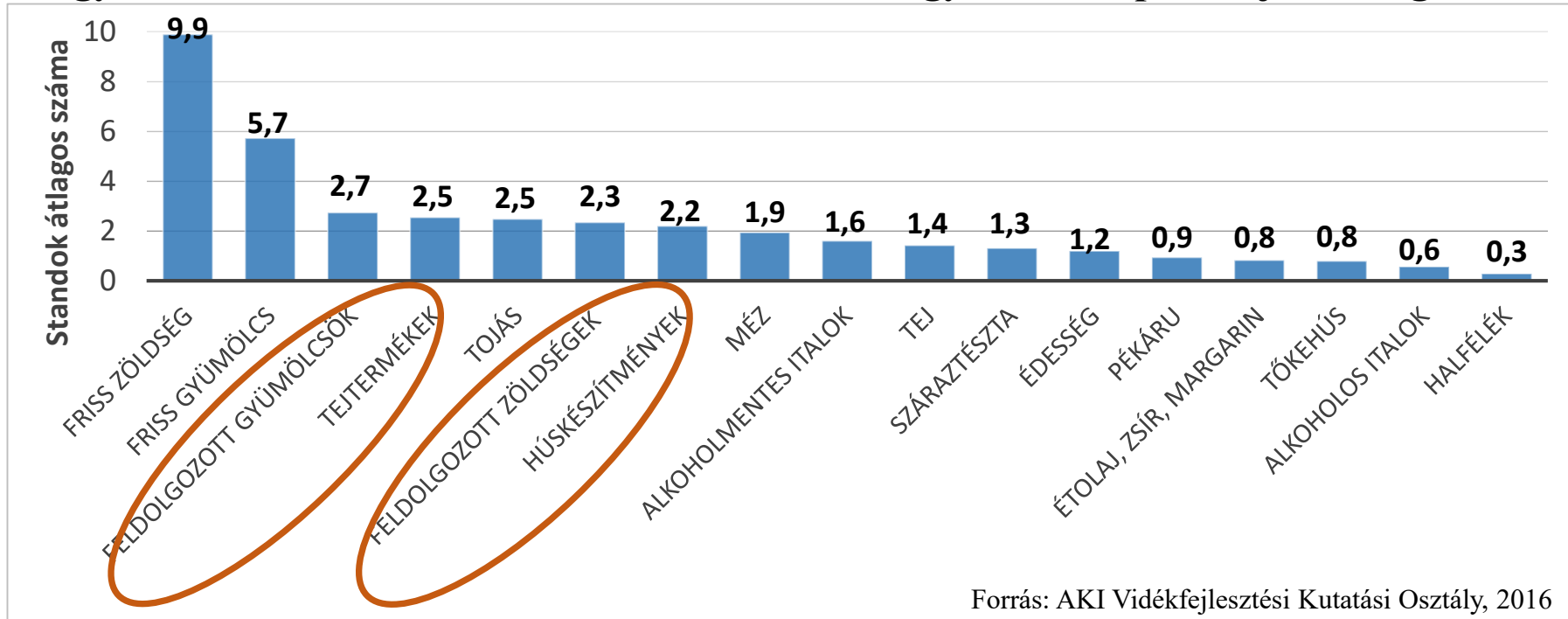
A kereskedelmi csatornák részesedése a napi fogyasztási cikkek forgalmazott értékéből

Forrás: GfK Hungária (2012, 2016)

A REL LEHETŐSÉGEI MAGYARORSZÁGON

Az egyes termékköröket kínáló standok számának egy termelői piacra jutó átlaga

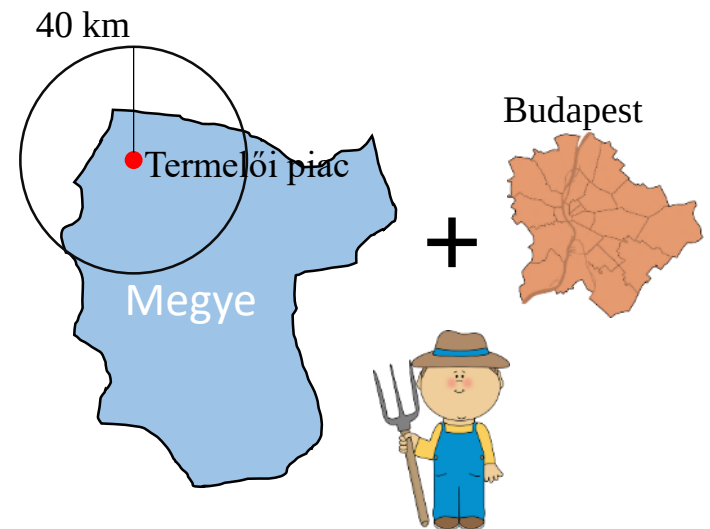
Forrás: AKI Vidékfejlesztési Kutatási Osztály, 2016

A REL LEHETŐSÉGEI MAGYARORSZÁGON

Piac

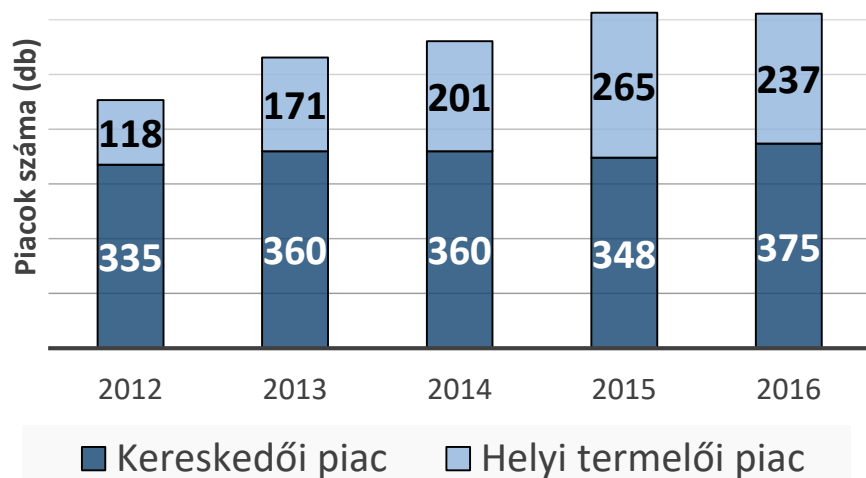
Helyi termelői piac: (51/2012. (VI. 8.) VM rendelet): olyan piac, ahol a **kistermelő** (52/2010. (IV. 30.) FVM rendelet) a **piac fekvése szerinti megyében**, vagy a **piac 40 km-es körzetében**, vagy **Budapesten** fekvő piac esetében az ország területén bárhol működő gazdaságából származó **mezőgazdasági-, illetve élelmiszeripari termékét értékesíti** (*piactérkép, kiürítési terv, nyitva tartási idő, vásárterv, szakhatósági hozzájárulás, NEM szükséges*).

A REL LEHETŐSÉGEI MAGYARORSZÁGON

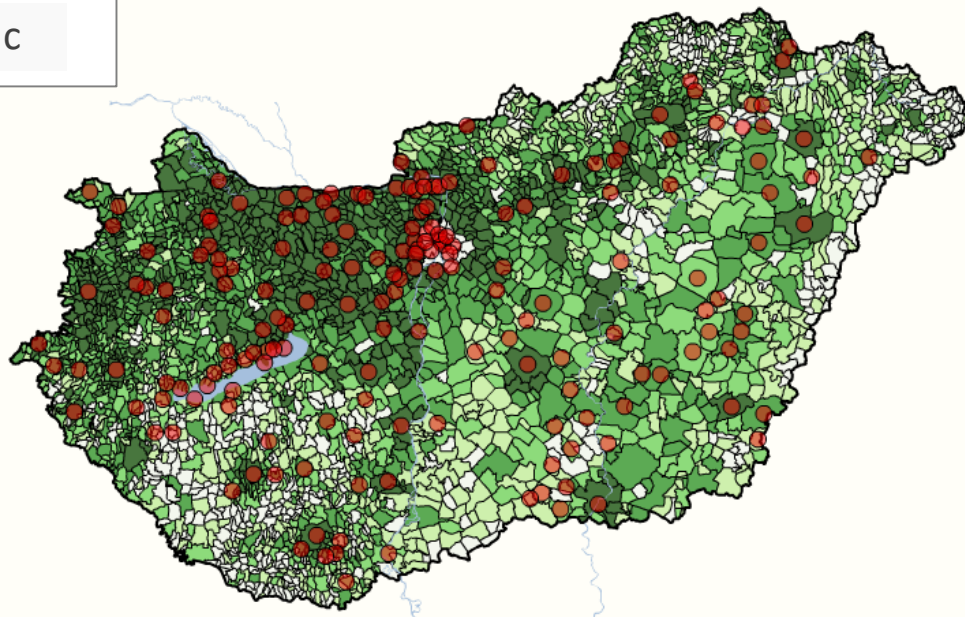
Piac

A piacok száma típus szerint (2012-2016)

Forrás: A NÉBIH (2012-2016) és a NAK (2015-2016)

Az egy főre jutó nettó jövedelem és a termelői piacok elhelyezkedése

Forrás: TeIR (2012), NÉBIH és NAK (2016)

A REL LEHETŐSÉGEI MAGYARORSZÁGON

Piac

 Biztonságos | https://www.nak.hu/hagyomanyos-piac-kereso?view=items_markets

NEMZETI AGRÁRGAZDASÁGI KAMARA

SZOLGÁLTATÁSOK

ÁGAZATI HÍREK

TÁMOGATÁSOK

KAMARA

SAJTÓ

TÁJÉKOZTATÁSI SZOLGÁLTATÁS

Kamarai választás 2017

BELÉPÉS ÉS ÜGYINTÉZÉS

Lépjen be kamarai azonosítója és jelszava megadásával!

 E-IRODA

 Főlap ► Hagyományos-piac kereső

Hagyományos piac kereső

Itt kereshet az adatbázisban. Válassza ki a kívánt feltételeket, a rendszer pedig leszűri Önnek a találatokat.

Kategória:

Piac ▼

Megye:

Zala ▼

Település:

MEHET

A keresésre összesen 6 találat volt!

Helyi termelői piac

Itt kereshet az adatbázisban. Válassza ki a kívánt feltételeket, a rendszer pedig leszűri Önnek a találatokat.

Kategória:

Piac ▼

Megye:

Zala ▼

Település:

MEHET

A keresésre összesen 11 találat volt!

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

Keresés...

Kapcsolat

Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

Cím: 1119 Budapest, Fehérvári út 89-95.

Zöld szám: +36 80 900 365

E-mail: ugyfelszolgalat@nak.hu

Adószám: 18399257-1-43

<https://www.nak.hu/piac-kereso>

A REL LEHETŐSÉGEI MAGYARORSZÁGON

Piac

Balatoni Hal és Termelői piac - Gyenesdiás

8315 Gyenesdiás, Madách u. 728/60 hrsz.

Nyitva tartás: Június közepétől Augusztus végéig: Naponta: 11.00 - 20.00-ig, Április elejétől Június közepéig: Szombat, Vasárnap: 11.00 - 20.00

Lenti Piac

8960 Lenti, Piac tér

Nyitva tartás: Csütörtök, Szombat: 7.00 - 14.00

Városi piac (termelői résszel) - Zalaszentgrót

8790 Zalaszentgrót, Templom tér

Nyitva tartás: Csütörtök: 5.00 - 13.00

Városi piac - Keszthely

8360 Keszthely, Piac tér

Nyitva tartás: Hétfő - Szomba: 7.00 - 15.00, Nagypiac: Szerda, Szombat: 6.00 - 14.00

Vásárcsarnok - Nagykanizsa

8800 Nagykanizsa, Kalmár u. 6.

Nyitva tartás: Hétfő - Péntek: 5.00 - 17.00 üzletház, 6.00 - 14.00 piac, Szombat, Vasárnap: 6.00 - 12.00

Vásárcsarnok - Zalaegerszeg

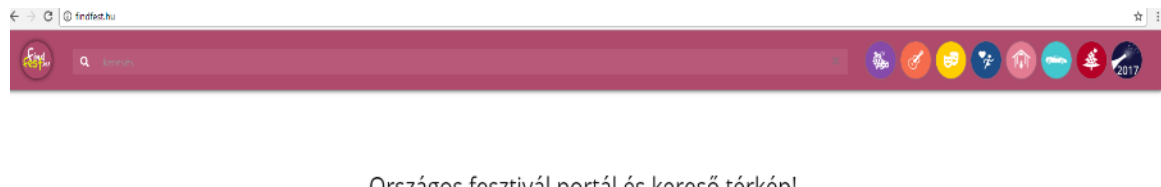
8900 Zalaegerszeg, Mérleg tér 1.

Nyitva tartás: Kedd, Péntek, Szombat 5.00 - 12.00, Vasárnap délelőtt: Bolhapiac

A REL LEHETŐSÉGEI MAGYARORSZÁGON

Fesztiválok

Kb. 400 termelői értékesítést is biztosító rendezvény évente

Országos fesztivál portál és kereső térkép!
Gasztrofesztiválok, művészet, kultúra, kiállítások, zenei fesztiválok.

Márton NAPI Libalakoma - Debrecen

2017 november 10. - 2017 november 12.
4026 Debrecen, Kassuth tér

Férfi élelmiszer borok hétvége: 10 főle borokból készült étel. Három napon át tartó kulturális programmal.

Kiállítás és Börze LEGO magányúteményből a GYIK-ban!

2017 november 11. - 2017 november 12.
9400 Sopron, Ady Endre utca 10., GYIK Rendezvényház

A megszokott programokkal és újdonságokkal is várjuk az látogatókat. Idén várunk gyermek kiállítások jelentkezését is, hogy egy közönségválasztással meggyerhesük az élelmiszer termékeket egyéni jegy (a kiállítás mindkét napjára érvényes: 1200 Ft, felhívás: 1500 Ft).

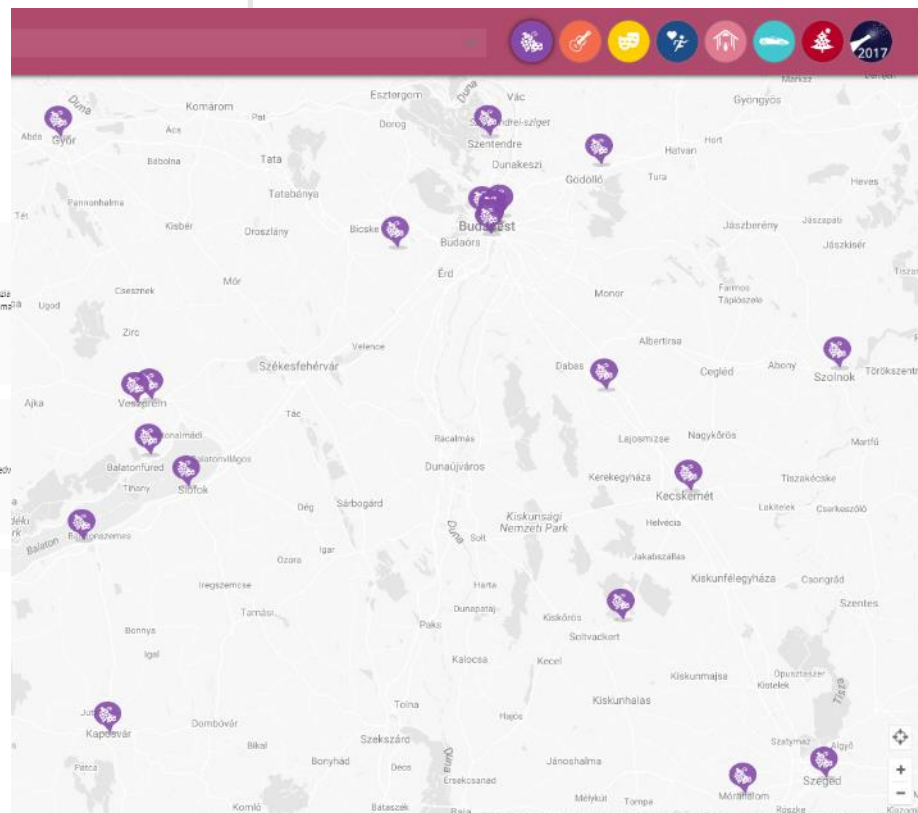

Egy Csepp Világnap

2017 november 10. - 2017 november 12.

<http://findfest.hu/>

<http://www.fesztivalkalauz.hu/>

A REL LEHETŐSÉGEI MAGYARORSZÁGON

Közösség által támogatott mezőgazdaság

(Community Supported Agriculture=CSA)

- Szoros, bizalmon alapuló kapcsolat a termelő és a fogyasztó között
- A termelés kockázatát a termelő és a fogyasztó megosztva viseli
- Legszorosabb formája a **részarányos gazdálkodás** – fogyasztó előre fizet – kb. 16 db

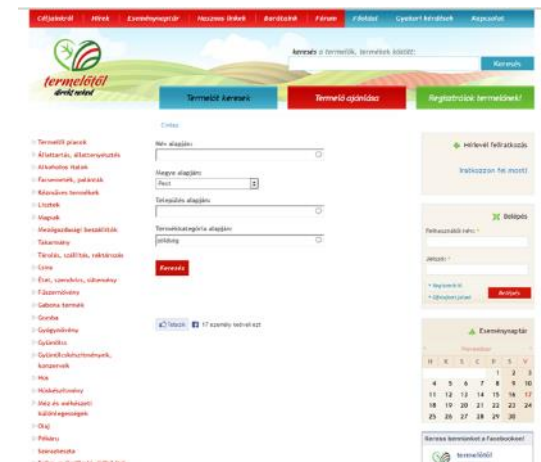

http://www.biokutatas.hu/images/stories/kiadvanyok/kozosseg_által_tamogatott_mezogazdasag.pdf

A REL LEHETŐSÉGEI MAGYARORSZÁGON

Közösség által támogatott mezőgazdaság

- Dobozrendszer – kb. 6
- Bevásárló közösségek – kb. 15
- Online termelői adatbázisok és rendelési lehetőség – kb. 17 weboldalon keresztül 2500 termelő érhető el

A REL LEHETŐSÉGEI MAGYARORSZÁGON

- **Közétkeztetés**
- **Vendéglátás**

Nemzeti
Vidékstratégia
– Egészséges helyi
terméket a
közétkeztetésbe
program

TERMELŐK

Keress a termelődik között:

BACSKAI JÓZSEF

BOZÓ GÁBOR

BORKA VELENCE

CSABAI KOLBÁSZ KAMRA
- TUSJÁK TAMÁS

CSOMÁD TEJ – MERÉSZ
SÁNDOR

CSŐSZ MANUFAKTÚRA

FUCHS TEJ

GABKO CHILI – NAGY

HÁZISAJT – HORTIG
REZSŐ ÉS BERTÓK
ZSUZSA

KISASSZONDI SAJT –
RÓNA PÉTER

https://www.youtube.com/watch?time_continue=234&v=vYS5_mfNKT0

A TERMELŐI PIACOK ÉLETKÉPESSÉGÉNEK KULCS TÉNYEZŐI

A új termelői piacok kb. 30%-a zár be az első 4 évben

- kevés árus és termékválaszték,
 - nem megfelelő szervezői/termelői kapacitás és tapasztalat,
 - nem megfelelő helyszínválasztás
- (Stephenson et al., 2008; Lohr et al, 2011)*

A TERMELŐI PIACOK ÉLETKÉPESSÉGÉNEK KULCS TÉNYEZŐI

MENEDZSMENT

- ✗Támogatók és partnerek keresése – szervezőbizottság felállítása

PIACELEMZÉS

- ✗Potenciális fogyasztói bázis feltérképezése: demográfia, gazdasági státusz
- ✗Termelői termékek iránti igény feltérképezése
- ✗Kiskereskedelmi környezet feltérképezése: az a legideálisabb eset, ha a piac kiegészíti a már meglévő kínálatot, nincsenek közvetlen versenytársak.

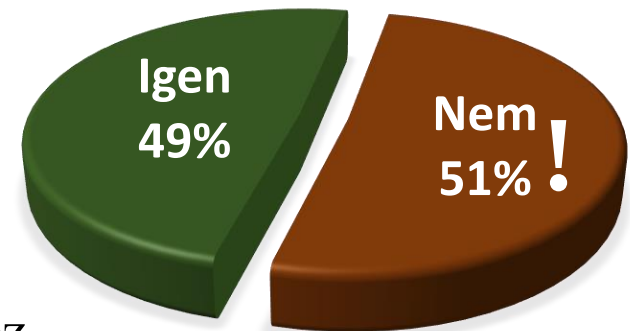
TERMELŐK TOBORZÁSA

- ✗A vásárlók igényeinek kielégítése
- ✗Megfelelő termékválaszték

EGYÉB ATTRAKCIÓK KÍNÁLATA

- ✗Piacon rendezett események, rendezvények
- ✗Piaci napok hozzáigazítása más eseményekhez

HELYSZÍN ÉRTÉKELÉSE

A piac megnyitása előtt gyűjtött-e bármilyen információt a település/településrész és környéke keresletének és a kínálatának jellemzőiről?

Forrás: AKI Vidékfejlesztési Kutatási Osztály, 2016

A REL FŐ FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEI

Helyszínválasztás

- ➔ Láthatóság
- ➔ Megközelíthetőség
- ➔ Tömegközlekedés
- ➔ Parkolás
- ➔ Állandóság
- ➔ Távolság a legközelebbi kiskereskedelmi zónától
- ➔ Mellékhelyiség
- ➔ Közműellátottság
- ➔ Közösségi tér
- ➔ Atmoszféra
- ➔ Környezet
- ➔ Időjárásnak való kitettség

A REL-BEN RÉSZTVEVŐ TERMELŐK

- ➡ Kisebb gazdaságok termelői
- ➡ Alacsony jövedelmezőség
- ➡ Kapacitáskorlát
- ➡ Disztribúciós rendszer hiánya

- ➡ Együttműködés hiánya
- ➡ Alacsony érdekérvényesítő képesség
- ➡ Kevés marketingtevékenység
- ➡ Hiányos élelmiszerhigiéniai szaktudás

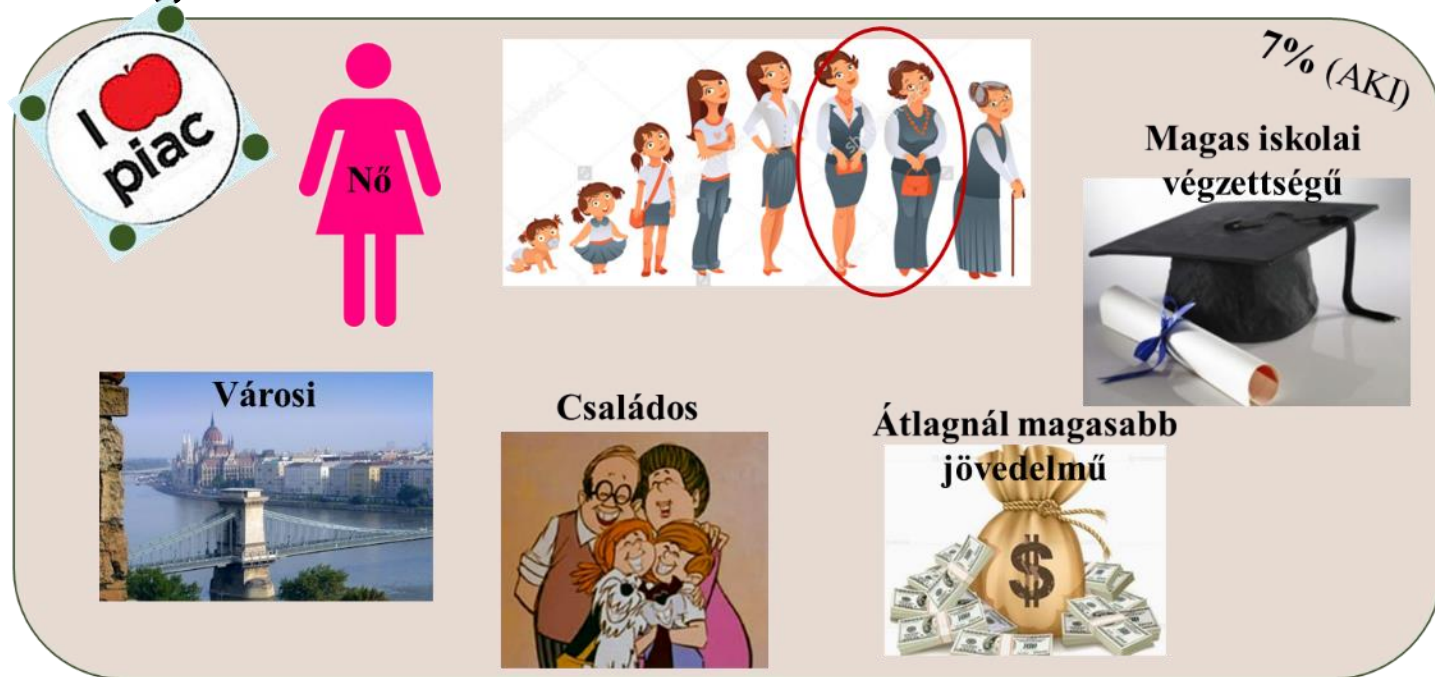
A REL-BEN RÉSZTVEVŐ FOGYASZTÓK

A piacok megítélése alapján létrehozott fogyasztói klaszterek értékelésének átlagai
(1=egyáltalán nem elégedett – 5=nagyon elégedett)

	Piac- ellenesek	Elhatáro- lódók	Élmény- keresők	Termék- centrikusok	Piac- imádók	Együtt
Piac megítélése						
Környezet	2,00	2,35	3,52	3,52	4,38	3,15
Szolgáltatás	1,60	1,33	1,95	1,51	3,27	1,93
Kényelem	1,58	3,27	3,76	4,07	4,50	3,44
Eladó/megbíz- hatóság	2,00	2,86	3,11	3,87	4,08	3,18
Termékek	2,20	3,29	3,58	4,20	4,13	3,48
Arány (fő)	3,8 % (6)	28,1% (45)	31,3% (50)	30% (48)	6,9% (11)	100% (160)

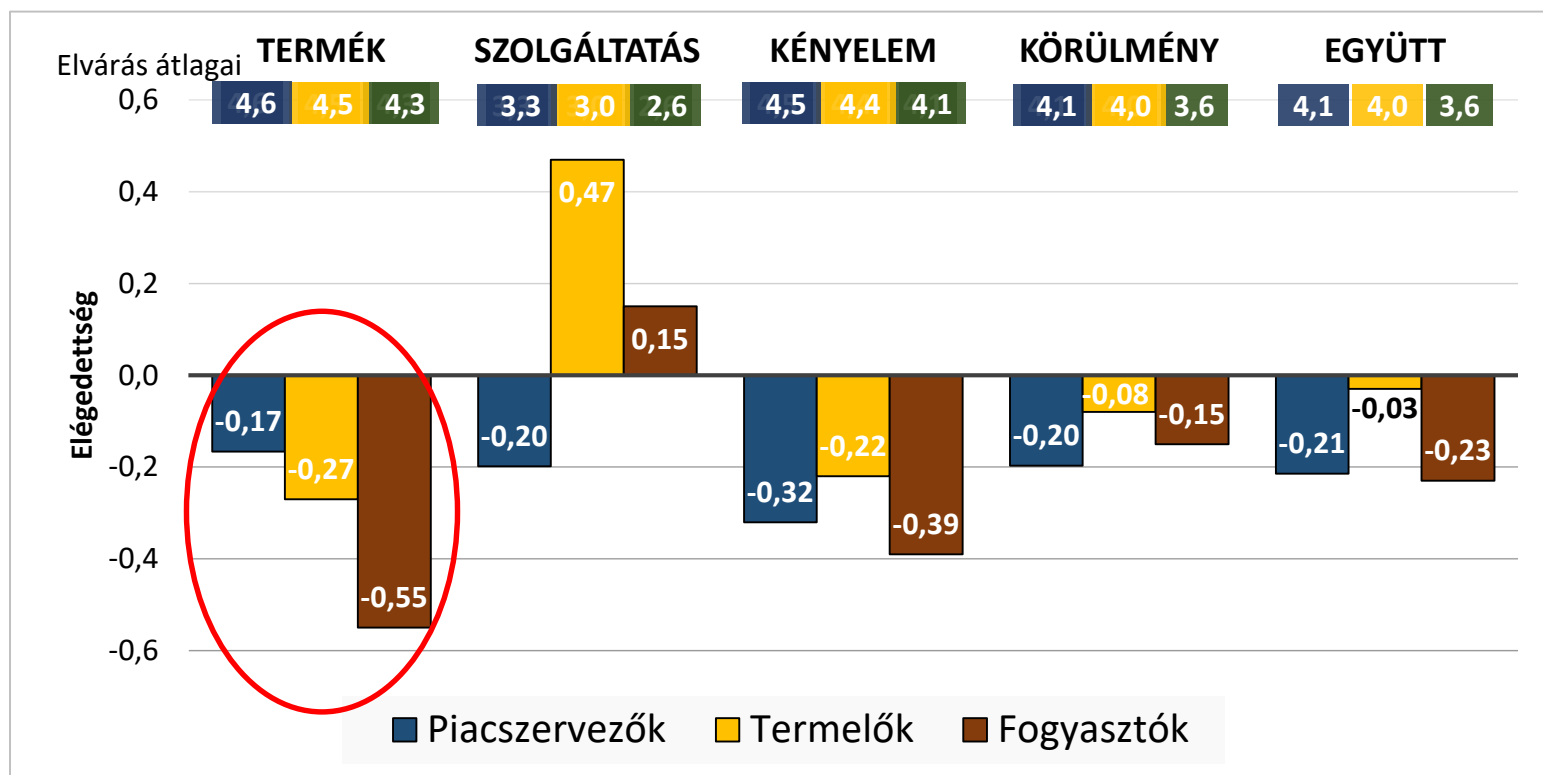
A REL-BEN RÉSZTVEVŐ FOGYASZTÓK

- + A REL-ek vásárlói köre jól elhatárolható és leírható klasztereket alkot
- + Egyre növekvő igény mutatkozik a szorosabb termelői-fogyasztói kapcsolat iránt Magyarországon is
- A ténylegesen kistermelői termékeket vásárlók köre még mindig szűk

A REL FŐ FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEI

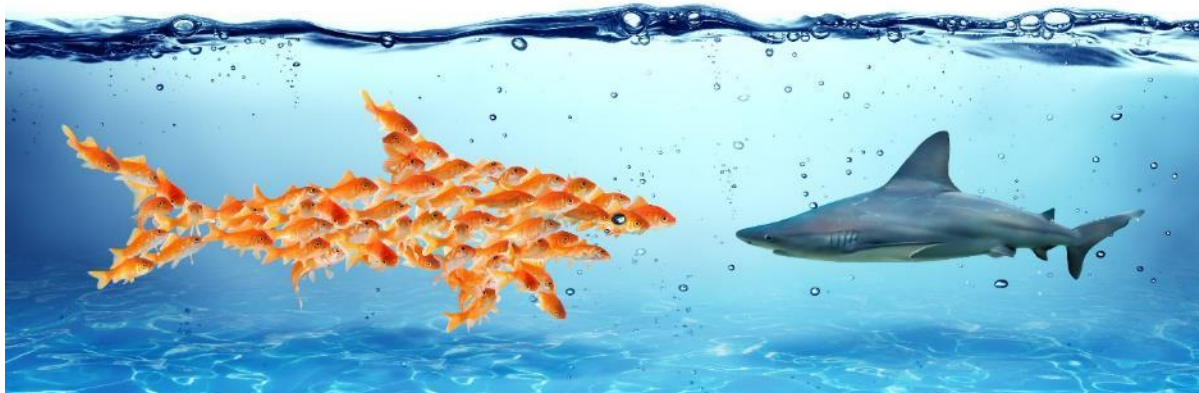
A termelői piacokat leíró dimenziókkal kapcsolatos elégedettség

A termelőknek és a piacszerzőknek a közvetlen kapcsolat ellenére sincs reális képük a fogyasztói igényekről

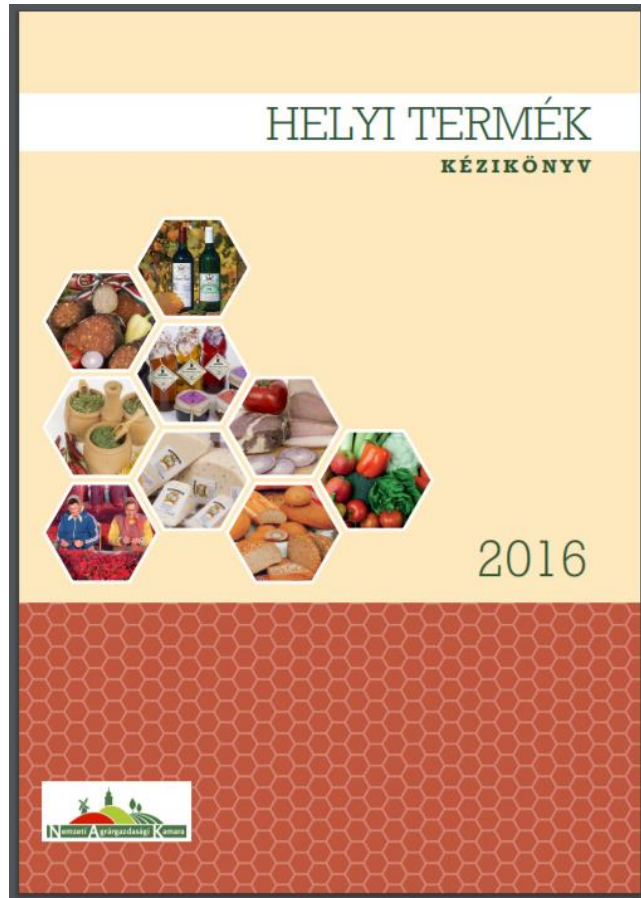
A REL FŐ FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEI

- ✓ A REL-ben termelők piacra-jutásának együttműködésen alapuló szervezése

- ✓ A REL társadalmi **elfogadottságát** (ismertségét és elismertségét) és a REL termékek iránti keresletet erősíteni szükséges
- ✓ A REL élelmiszer-lánc **biztonságának** növelése
- ✓ A REL résztvevők kereskedelmi és marketing **felkészültségének** fejlesztése
- ✓ A REL-ben értékesítő termelők **ismereteinek** fejlesztése
- ✓ A REL **kereskedelmi infrastruktúrájának** fejlesztése: logisztikai központok, piacok, helyi termék boltok építése és felújítása

NAK - HELYI TERMÉK KÉZIKÖNYV

- Iparjogvédelmi oltalom lehetőségei
- Értékesítési lehetőségek
- Adózási ismeretek
- Élelmiszerbiztonság és -higiénia
- Élelmiszerjelölés

<https://www.nak.hu/kiadvanyok/kiadvanyok/101-helyi-termekek-kezikonyv>

ÉS EGY PÉLDA, HOGY EGYÜTT BÁRMI LEHETSÉGES...

Főoldal

Kosaram tartalma | Kapcsolat | Vásárlási feltételek

MINDEN TERMÉK | **SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET** | **ÜZEMEINK ÉS BOLTJAINK** | **GYULAJI PROGRAM** | **EN**

Keresés »

- Grillhúsok
- Kolbászek, szalámik
- Füstölthús és szalonna
- Tepertő, zsír
- Lecsó
- Lekvások
- Savanyúságok
- Szörpök, levek
- Tésztaszószok

Füstölthús és szalonna

KOLOZSVÁRI SZALONNA - vákuumozva

Ipari körülmények között tartott sertésből nem készülhet ilyen gyönyörű szalonnával

Egységára: 2.600,- forint/kg

KOSÁRBA>> Ár: 520 Ft

<http://hetpecsetes.hu/>

https://www.youtube.com/watch?v=60NI_H-KXLY

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

szabo.dorottya@aki.gov.hu